

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: **M. B.**
zastoupen Mgr. Tomášem Těšitelem, advokátem
se sídlem třída Edvarda Beneše 1527/76, Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. července 2018, č. j. OAM-101/LE-LE05-ZA05-2017, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Toto rozhodnutí napadl žalobce v celém rozsahu včas podanou žalobou.
3. V ní nejprve v obecné rovině namítal, že žalovaný v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany porušil ustanovení § 2 odst. 1 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu), dále měl žalovaný porušit ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, jelikož v napadeném rozhodnutí zcela neodůvodnil, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů. Žalovaný měl rovněž porušit ustanovení § 12, 14 a 14a zákona o azylu a ustanovení § 50 odst. 2 a odst. 3 správního řádu, neboť si neopatřil dostatek relevantních a aktuálních informací o zemi původu žalobce. Žalovaný měl porušit i ustanovení § 50 odst. 4 správního řádu, neboť nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo, a ustanovení § 52 správního řádu, neboť neprovedl důkazy potřebné je zjištění stavu věci.
4. K výzvě soudu žalobce žalobu včas doplnil o konkrétní žalobní námitky. Dle jeho názoru se žalovaný nevypořádal dostatečně s tím, že mu v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí vážné újmy ze strany místních orgánů, které ho budou pronásledovat jako uprchlíka z oblasti Ázerbájdžánu hovořícího pouze rusky, vyhýbajícímu se nástupu do vojenské služby, a to vše navíc za situace, kdy nemá nikoho, kdo by mu poskytl ekonomickou podporu. Dále mu rovněž hrozí nebezpečí vyplývající z absolutní neznalosti místních poměrů plynoucí z dlouhodobého pobytu na území České republiky. V neposlední řadě rovněž ve svém rozhodnutí žalovaný nikterak nezohlednil fakt, že žalobce má na území ČR potřebu prožít zbytek svého života a mít ve své nové zemi i svou rodinu, což je bezpochyby skutečnost plně relevantní v posuzování otázky humanitárního azylu.
5. Žalobce zejména odmítl závěr žalovaného, který považuje činnost či spíše nečinnost orgánů v zemi původu vůči jasnému pronásledování žalobce z důvodů jeho rasy a vyznání, kterého se dopouštěli třetí osoby, za způsob vykonávání veřejné moci, která není azylově relevantní dle § 12 písm. a), b) zákona o azylu. Žalobce připustil, že ani on ani jeho rodina nikdy nepodnikli kroky před veřejnými institucemi, s cílem zabránit policii přehlížet žalobcovi podněty v kontextu zahanbujícího, agresivního a stigmatizujícího počínání ze strany dalších osob, zároveň je ovšem přesvědčen o tom, že podobná iniciativa by vedla jediné k zhoršení celé situace.
6. Nesouhlasil rovněž se závěrem žalovaného, že nebylo prokázáno jeho tvrzení o hrozbě vážné újmy na zdraví v případě návratu do země původu, když žalovaný tento svůj závěr v napadeném rozhodnutí ani dostatečně neodůvodnil. Je pravděpodobné, že žalobce, po mnoha letech mimo Ázerbájdžán, bude v případě návratu naprosto odevzdán na milost a nemilost místní situaci, neboť nemá nikoho, na koho by se zde mohl efektivně obrátit, když jak uvedl, většina rodiny žije v Gruzii.
7. Žalovaný tím dle něho pochybil ve vztahu k posouzení uvedených skutečností z hlediska naplnění podmínek udělení azylu dle § 12 písm. a) i b) zákona o azylu, nebo alespoň doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu.
8. Žalobce se dále v žalobě věnoval problematice humanitárního azylu. Je si vědom toho, že udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu není subjektivním právem žadatele

a rozhodnutí o jeho udělení je určeno volnou úvahou žalovaného. I toto rozhodnutí, byť ve značně omezeném rozsahu, však podléhá přezkoumání ve správním soudnictví. Skutečnost, že rozhodnutí o udělení humanitárního azylu je určeno volnou úvahou žalovaného, jej nepochybně nezavazuje povinnosti vypořádat se v rozhodnutí se všemi skutečnostmi, které mohou mít z hlediska posouzení podmínek pro udělení této formy mezinárodní ochrany význam, byť je žalovaný v konkrétním případě za důvod pro udělení humanitárního azylu nepovažuje. Pokud se správní orgán ve svém rozhodnutí s těmito skutečnostmi nevypořádá a neuvede ani, proč je nepovažuje za dostatečný důvod pro udělení humanitárního azylu, porušuje zákon, neboť svým postupem institut správního uvážení zneužívá. Žalovaný se tedy tím, že ve svém rozhodnutí neuvedl, proč zájem žalobce, který v průběhu celého pohovoru uváděl, nepovažuje za důvod pro udělení humanitárního azylu, dopustil dle žalobce zneužití správního uvážení a tedy porušení zákona.

9. Proto žalobce navrhoval, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

10. Žalovaný trval na správnosti vydaného rozhodnutí, neboť dle jeho názoru zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl, a opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí.
11. K tvrzení ohledně existence hrozby nelidského a ponižujícího trestání v zemi původu z důvodu nedostavení se na vojenskou službu, žalovaný podotkl, že branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností, což uznává nejen Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (Ženevská konvence), ale i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Připomněl, že nenastoupení vojenské služby je trestným činem i v České republice, třebaže zde byla povinnost absolvovat vojenský výcvik zrušena.
12. K žalobcově obavě, že jeho otec má arménský původ a pokud by tato skutečnost vyšla najevo, že byl by v průběhu výkonu vojenské služby ohrožen kvůli konfliktu mezi Arménií a Ázerbájdžánem, setrval žalovaný na názoru, že tato jeho obava není ničím podložená.
13. Závěrem podotkl, že dle elektronické evidence cizinců je mu známo, že žalobce v minulosti pobýval na území České republiky na základě pobytového oprávnění dle zákona o pobytu cizinců. Jeho poslední žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu však byla zamítnuta z důvodu nedoložení zákonem stanovených dokladů, platnost jeho pobytu dle schváleného pobytového oprávnění skončila dnem 31. 8. 2012. Je tedy zřejmé, že si je vědom existence tohoto zákona a jeho ustanovení v minulosti využil. Legalizaci pobytu ale dle žalovaného rozhodně nelze považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany.
14. Žalovaný proto závěrem vyjádření navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Jednání soudu

15. K jednání soudu dne 13. 8. 2019 se žalobce bez omluvy nedostavil. Obě strany sporu zůstaly na svých předchozích stanoviscích a návrzích.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

16. Krajský soud následně přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „s. ř. s.“).
17. V přezkumném řízení soud ověřil z obsahu správního spisu následující rozhodné skutečnosti.
18. Žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 19. 6. 2017. Uvedl, že od roku 2011 jezdil do České republiky mnohokrát, jedná se ale o jeho první žádost o udělení mezinárodní ochrany. Podal ji proto, že v Ázerbájdžánu platí od 18 let branná povinnost a on se jí již 6 let vyhýbá, za což mu hrozí trest vězení ve výši minimálně dvou let. Je Rus, takže je v Ázerbájdžánu nenáviděn. Rovněž má částečně arménský původ. Pokud by se o tom ve vězení někdo dozvěděl, byl by zabit, protože kvůli konfliktu o Náhorní Karabach Ázerbájdžánci nenávidí Armény i Rusy. Pokud by šel na vojnu, měl by kvůli tomu taky potíže. Zdravotně je zcela v pořádku.
19. Při pohovoru dne 22. 6. 2017 žalobce uvedl, že se narodil v Baku, je občanem Ázerbájdžánu, ale hlásí se k ruské národnosti a pravoslavnému vyznání, mluví rusky. Vlast opustil v polovině roku 2010, kdy odjel do Gruzie za rodiči, kteří tam žijí. Po několika měsících si obstaral české vízum a odletěl do České republiky. Po skončení platnosti víza se vrátil do Gruzie a poté si zase obstaral české vízum a odletěl do České republiky. To se opakovalo několikrát. Do Ázerbájdžánu se vracel zhruba jednou ročně, naposledy tam byl v roce 2014. Cestoval tam jednak za účelem návštěvy prarodičů, protože v Ázerbájdžánu žijí babičky z otcovy i matčiny strany, jednak předkládal potvrzení o studiu na vojenskou správu. Po odjezdu za rodiči do Gruzie byl totiž vyloučen ze studia v Baku a musel předkládat doklady o studiu, aby nemusel na vojnu. Do České republiky jezdil na krátkodobá víza za účelem přijímacích řízení či nostrifikace. Potíže s cestami do České republiky neměl, protože na vojenské správě zaplatil úplatek. Následně opět platil úplatky a to spolu s předložením potvrzení o studiu. Nicméně po personální obměně ve vedení vojenské správy již takto postupovat nelze a po žalobci chtějí, aby nastoupil vojenskou službu. Již je proti němu zahájeno trestní stíhání, hrozí mu trest vězení ve výši dvou let, za jeho babičkou chodí lidé a říkají, že pokud nenastoupí, bude nahlášen Interpolu. V minulosti již díky úplatkům dostal odklad na 4 roky, už nástup nelze odložit.
20. Pokud by se na vojenskou správu dostavil, buď by mu trest prominuli a musel by nastoupit, nebo by ho na 2 roky zavřeli a pak stejně musel narukovat. Protože od roku 2016 dochází k ozbrojeným střetům s Arménií, poslali by ho tam, jako všechny ostatní. Na konfliktní linii dochází ke střelbě, žalobce vyjádřil obavu, že by ho tam zabili. Totéž by se stalo, pokud by ázerbájdžánské orgány zjistily, že je po otci Armén.
21. Kromě tohoto problému upozornil žalobce ještě na problémy, které by mohl mít v Ázerbájdžánu v souvislosti se svými arménskými předky. Jeho otec je totiž arménského původu a v roce 1989 si kvůli tomu změnil příjmení. I kdyby se však v Ázerbájdžánu tuto skutečnost nedozvěděli, měl by problémy už jenom proto, že je Rus, mluví rusky a má světlou pleť.
22. Následně žalobce popsal několik incidentů z dob svých školních let, kdy byl fyzicky napaden svými spolužáky nebo i jinými lidmi ať už kvůli tomu, že nosil na krku křížek,

- že nerozuměl ázerbájdžánsky nebo že si dal do ucha náušnici. Při tomto posledním napadení, ke kterému došlo v roce 2009, byl i okraden. V souvislosti s těmito napadeními byl na policii celkem třikrát. V jednom případě zjednal nápravu přímo otec, který útočníka zmlátil, a byl klid. Na policii ale vždy odmítli přijmout trestní oznámení, pouze jednou s ním šel jeden z policistů a pokoušeli se pachatele hledat, ovšem bezvysledně. Na postup policie si nestěžovali, nemělo by to smysl.
23. Že nepožádal o mezinárodní ochranu dříve, vysvětlil žalobce tím, že si myslel, že bude dokládat vojenské správě potvrzení o studiu a po jeho ukončení si najde v České republice práci a vyřídí si zde udělení občanství. V březnu 2017 se ale od otce dozvěděl, že proti němu bylo zahájeno trestní stíhání a že mu hrozí vězení.
24. Žalovaný při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel z materiálů, které založil do správního spisu, jednalo se o: Informaci OAMP – Ázerbájdžán, Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 28. 8. 2017, Výroční zprávu Human Rights Watch „Ázerbájdžán“ ze dne 18. 1. 2018, Výroční zprávu Amnesty International 2018 „Ázerbájdžán“ ze dne 22. 2. 2018, Výroční zprávu Freedom House – Svoboda ve světě 2018 – Ázerbájdžán z ledna 2018 a Zprávu Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) „Údaje o zemi, Ázerbájdžán“ za rok 2016.
25. Po skončení pohovoru byla žalobci dána možnost dle § 36 odst. 3 správního řádu seznámit se s podklady pro rozhodnutí. Žalobce této možnosti využil, žádné doplnění podkladů či dokazování nežádal.
26. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci poté dospěl krajský soud k následujícím právním závěrům.
27. Krajský soud předesílá, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).
28. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
29. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
30. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se „*pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání,*

kteřá ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“ Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“

31. Krajský soud uvádí, že žalovaný v průběhu správního řízení správně vyhodnotil tvrzený důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce, kterým je obava z nástupu na základní vojenskou službu, resp. z trestu odnětí svobody za to, že se nástupu na ní vyhýbá. Dále se žalobce obával, že po návratu do země původu vyjde najevo jeho arménský původ, případně že bude mít problémy kvůli tomu, že je ruské národnosti.
32. Krajský soud předně zdůrazňuje, že žalobce uvedl, že nikdy nebyl členem žádné politické strany a žádnou politickou aktivitu nevyvíjel. Lze tak konstatovat, že v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován.
33. Po pečlivém posouzení výpovědi žalobce o tvrzených potížích v zemi jeho původu, krajský soud konstatuje, že situaci, které měl být žalobce ve své vlasti vystaven nelze kvalifikovat jako azylově relevantní pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu.
34. Žalobcově obavě z nástupu na vojenskou základní službu, resp. jeho obavě z trestu, který by mu v souvislosti s vyhýbáním se nástupu na základní vojenskou službu mohl hrozit, se žalovaný podrobně věnoval na str. 5 napadeného rozhodnutí, kde uvedl, že brannou povinnost jako legitimní občanskou povinnost respektuje nejen Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (Ženevská konvence), ale i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Přiléhavě poukázal na skutečnost, že podle Ženevské konvence není ani vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť podle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků (Ženeva 1951) a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků (New York 1967), vydané Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v Ženevě v září roku 1979, „člověk jasně není uprchlíkem, pokud jeho jediným důvodem pro dezerci či vyhýbání se nástupu vojenské služby je jeho averze vůči vojenské službě nebo strach z boje“.
35. Tyto závěry lze plně aplikovat na zjištěný skutkový stav ohledně žalobce. Ten jako základní důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že se nechce podrobit nástupu na základní vojenskou službu, resp. že se obává trestu odnětí svobody, protože již pominula doba, po kterou měl povolen odklad nástupu na vojenskou službu, kterému se tak již v současné době vyhýbá protiprávně.
36. Důvodů pro tento svůj postoj uvedl několik. Předně ten, že by po nástupu na vojenskou službu byl, podobně jako ostatní, zařazen do bojů mezi Ázerbájdžánem a Arménií v oblasti Náhorního Karabachu a že tam bude zabit. O irelevanci této obavy pro možnost udělení mezinárodní ochrany svědčí shora citované závěry mezinárodních

institucí zabývajících se ochranou lidských práv.

37. Dále žalobce uvedl, že se pro případ nástupu na základní vojenskou službu, resp. pro případ nástupu do vězení, obává přístupu okolí k jeho osobě, a to ať už z toho důvodu, že je po matce ruské národnosti a mluví pouze rusky, nebo z toho důvodu, že by se okolí dozvědělo, že jeho otec byl Armén a nechal si v roce 1989 změnit jméno.
38. Této problematice se žalovaný velmi podrobně věnoval na str. 6 až 7 napadeného rozhodnutí. Ve shodě s ním konstatuje rovněž krajský soud, že z žalovaným obstaraných podkladů neplane, že by žalobce mohl mít po nástupu na základní vojenskou službu problémy jenom z toho důvodu, že je ruské národnosti. Rovněž v průběhu pohovoru žalobce popisoval, že je zcela obvyklé, že se na školách děti učí rusky, a nezmínil, že by v důsledku toho, že hovoří rusky a nikoliv ázerbájdžánsky měl ve své vlasti někdy v minulosti nějaký zásadní problém ze strany státních institucí, ať už to byly školy, úřady, policie apod. Nelze tedy rozumně předpokládat, že by odlišná situace měla být v armádě. Ostatně i s orgány vojenské správy musel v minulosti žalobce jednat v ruském jazyce, přesto mu byl opakovaně povolen odklad (a pro posouzení této otázky je bez významu, jestli k tomu přispěly i žalobcovy úplatky či nikoliv).
39. Pokud jde o žalobcovy obavy z toho, že by se státní orgány mohly dozvědět o tom, že jeho otec je Armén, hodnotí je krajský soud jako vysoce nepravděpodobné až spekulativní. Vždyť žalobcův otec si změnil příjmení již v roce 1989 a tato skutečnost mu a jeho rodině (včetně žalobce) nebyla od té doby k jakékoliv újmě. Velmi nepřesvědčivě tak působí žalobcovo tvrzení, že státní orgány nyní budou mít důvod tuto skutečnost „objevit“ a využít ji proti němu. Jak žalobce opakovaně uváděl, jeho rodina ani on sám neměly v Ázerbájdžánu žádné problémy se státními orgány, důvodem odchodu jeho rodičů do Gruzie nebyly důvody azylově relevantní, rodiče tam odešli za prací. Stejně tak v tomto směru nebylo v odchodu z vlasti bráněno žalobci, do té doby studoval na vysoké škole. Že by tedy dnes, po tolika letech, měl někdo (ať už orgány veřejné moci či soukromé osoby) rozumný důvod pátrat po minulosti žalobcova otce, se jeví těžko uvěřitelným. O pronásledování v intenzitě relevantní pro udělení mezinárodní ochrany tak nemůže být řeč.
40. Konečně krajský soud konstatuje, že zcela bezvýznamnými pro případné udělení mezinárodní ochrany (a to ať ve formě azylu či ve formě doplňkové ochrany) shledal události popsané žalobcem, které se týkaly období, kdy žalobce navštěvoval základní školu. Žalobce vylíčil, že byl v tomto období (naposledy v roce 2009, kdy mu bylo 16 let), několikrát napaden spolužáky nebo i ostatními osobami a to ať už proto, že měl na krku křížek nebo že neuměl ázerbájdžánsky nebo že měl v uchu náušnici nebo že měl světlé vlasy. Soud se, podobně jako žalovaný, přiklání k tomu, že šlo o projev (dětské či pubertální) šikany, která ovšem s pronásledováním ve smyslu zákona o azylu nemá a nemůže mít nic společného. Navíc tyto události neměly žádnou ani časovou ani příčinnou souvislost s žalobcovým odchodem z vlasti. Žalobce popsal tyto události zjevně ve snaze zdůvodnit svůj azylový příběh, protože žádné jiné konkrétní případy jeho údajného pronásledování v zemi původu neuvedl. A to se navíc jednalo o incidenty vyvolané soukromými osobami, nikoliv státními orgány. Pokud jde o ně, žalobce pouze poukazoval na jejich nečinnost při řešení daných konfliktů (ačkoliv uvedl, že po jednom z nich se po ohlášení věci na policii oslovený policista snažil najít pachatele). Jiné problémy však on ani jeho rodina v zemi původu evidentně neměly.

41. Krajský soud tak na základě výše uvedeného ve shodě se žalovaným dospěl k závěru, že nebylo prokázáno, že by žalobce mohl mít důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, tedy z důvodů taxativně uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Jestliže tedy žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu z uvedených důvodů ve formě azylu, nestalo se tak v rozporu se zákonem. Na tomto místě soud odkazuje na ustálenou soudní judikaturu, konkrétně na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, č. j. 6A 709/2001, v němž je uvedeno, že *„azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) universálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým, těžce postihujícím jednotlivce nebo i celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána.“*
42. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, se tak soud plně ztotožňuje.
43. Za zákonné a zjištěným informacím odpovídající považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad. Ostatně ve vztahu k neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu žalobce ničeho nenamítal.
44. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Žalobce se v průběhu správního řízení humanitárního azylu vůbec nedomáhal. Uvedl, že je zcela zdravý a nepřišel s žádným tvrzením, proč by mu měl být právě humanitární azyl udělen.
45. Teprve v doplnění žaloby přišel s tvrzením, že se žalovaný řádně nevypořádal se všemi skutečnostmi, které mohou mít význam pro udělení mezinárodní ochrany, včetně humanitárního azylu. Podle něj žalovaný dostatečně neodůvodnil, proč podmínky pro udělení humanitárního azylu nesplnil. Tím podle žalobce zneužil správní uvážení a porušil zákon.
46. Nutno ovšem říci, že tato tvrzení žalobce zůstala v dosti obecné rovině. Pouze v úvodu doplnění žaloby konstatoval, že v souvislosti s posouzením otázky humanitárního azylu žalovaný nikterak nezohlednil fakt, že žalobce má potřebu na území České republiky prožít zbytek svého života a mít ve své nové zemi i svou rodinu.
47. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Nejvyšší správní soud se k tomuto vyjádřil dále v rozsudku ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, takto: *„Udělení azylu z*

humanitárních důvodů je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je skutečně věcí diskrečního oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl.“ Samotné správní rozhodnutí tak podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48).

48. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“*
49. Krajský soud hodnotil, zda žalovaný nevybočil z mezí, které mu pro správní uvážení stanovuje zákonná úprava. Při posuzování pak krajský soud vycházel z toho, že správní uvážení neznamená libovůli správních orgánů v rozhodování a nemůže vést k nepodloženým rozhodnutím. Každé správní uvážení probíhá v přesně vyznačených mezích, stanovených příslušnou správní právní normou, minimálně podle základních zásad, jimiž je ovládáno rozhodování správních orgánů a to podle zásady legality a vázanosti správy zákonem. Lze konstatovat, že žalovaný měl dostatek podkladů pro případné rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný věnoval posouzení žalobcovy rodinné, sociální a ekonomické situace, přičemž přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Při svém posuzování (na str. 8 napadeného rozhodnutí) nevybočil z rozsahu stanoveného zákonem.
50. Nutno dodat, že žalovaný nemohl v odůvodnění svého rozhodnutí reagovat na žádná konkrétní žalobcova tvrzení vznesená v průběhu řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, protože žádná taková tvrzení žalobce do té doby nevznesl. Učinil tak až v doplnění žaloby, ovšem způsobem zcela obecným. Strohé tvrzení o potřebě prožít zbytek svého života v České republice a založit zde rodinu není způsobilé v žádném případě udělení humanitárního azylu odůvodnit.
51. Vzhledem k tomu, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí současně posuzoval, zda žadatel nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany, jak je mu uloženo ustanovením § 28 zákona o azylu ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.

52. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
53. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
54. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel rovněž jak z informací od žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení, které lze označit za objektivní, transparentní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
55. S ohledem na shora vymezený předmět přezkumu krajský soud toliko ve stručnosti konstatuje, že žalobce neuvedl a žalovaný ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti, neboť Ázerbájdžán patří mezi státy, které trest smrti zrušily, a to pro všechny trestné činy.
56. Žalovaný se vypořádal i s neexistencí hrozby v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, když mj. přiléhavě poukázal na čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a související judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, podle které pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení předmětného článku. Aby byl případný trest ponižující, muselo by doprovázet ponížení a pokoření dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Žalobcem popisované potíže však nelze subsumovat pod výše definovanou hrozbu vážné újmy.
57. Podstata žalobcových obav spočívá v tom, že za situace, kdy se protiprávně vyhýbá nástupu na základní vojenskou službu, by byl po návratu do země původu buď na vojenskou službu odveden anebo by byl před tím ještě určitou dobu vězněn. Obává se, že by se tím dostal do ohrožení života, protože je ruské národnosti a ještě horší by mohlo být, pokud by se zjistilo, že jeho otec je Armén. Pro případ nástupu na základní vojenskou službu se obává i toho, že by mohl být zabit v boji.
58. Pokud jde o obavy žalobce z nástupu na základní vojenskou službu a obavy, že by v souvislosti s tím mohl být zraněn či zabit, odkazuje krajský soud ohledně právní relevance existence těchto obav na udělení mezinárodní ochrany (a to i ve formě doplňkové ochrany) na shora uvedené závěry mezinárodních organizací zabývajících se ochranou lidských práv, podle nichž statut uprchlíka nemůže náležet osobě, jejímž jediným důvodem pro vyhýbání se nástupu vojenské služby je její averze vůči vojenské službě nebo strach z boje, přičemž tyto závěry ustáleně respektuje i judikatura azylových soudů.
59. Stanovení branné povinnosti je výlučnou výsadou jednotlivých států, stejně jako

stanovení trestu za porušení této povinnosti. Jak přiléhavě upozornil žalovaný, tuto povinnost, jakož i tresty z jejího porušení vyplývající, jsou standardně zakotveny rovněž v právních řádech států s podstatně vyšší mírou rozvoje demokracie společnosti, než je tomu v Ázerbájdžánu.

60. Pokud jde o obavy žalobce z toho, že by mu při výkonu vojenské služby, resp. při výkonu případně uloženého trestu odnětí svobody, mohly být výrazně k tíži skutečnosti, že je po matce ruské národnosti, že mluví pouze rusky a že jeho otec je Armén, odkazuje krajský soud v podrobnostech na své shora učiněné závěry. Ve stručnosti opakuje, že výše uvedené obavy neshledal důvodnými a jejich naplnění pravděpodobným. Naopak, mají charakter ve své podstatě spekulativní. Rovněž krajský soud proto neshledal, že by žalobci při návratu do vlasti reálně hrozilo nebezpečí ve smyslu § 14a zákona o azylu.
61. Žalovaný se vypořádal i s otázkou, zda by žalobci mohla hrozit nějaká újma v souvislosti s tím, že v zahraničí požádal o mezinárodní ochranu. Zde lze odkázat na Zprávu IOM z roku 2016, z níž nevyplývá, že by neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu po návratu do Ázerbájdžánu byli nějakým způsobem perzekuováni, diskriminováni či znevýhodňováni ze strany státních orgánů či soukromých osob. Lze uzavřít, že situace po návratu do vlasti po dlouhém pobytu v zahraničí je velmi individuální, tito občané však většinou nečelí větším problémům, než ostatní občané Ázerbájdžánu.
62. Krajský soud tak plně souhlasí se závěrem žalovaného, že žalobci v případě návratu do vlasti hrozba vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, ani ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva k čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech, nehrozí.
63. Problematice existence zákonných důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu se žalovaný věnoval na str. 11 napadeného rozhodnutí. Konstatoval, že z informačních zdrojů vyplývá, že v zemi původu žalobce neprobíhá žádný trvalý ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno považovat ve vztahu k žadateli za vážnou újmu. Dochází pouze k ozbrojeným střetům mezi arménskými a ázerbájdžánskými vojáky v souvislosti se sporným územím Náhorního Karabachu. To je však oblast, s níž neměl žalobce nic společného, žil zcela jinde. Krajský soud k tomu dodává, že uvedené hodnocení je plně aktuální i pro současnou situaci.
64. Krajský soud proto uzavírá, že neshledal ani existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
65. Závěrem žalovaný zdůvodnil, jakým způsobem dospěl k závěru, že vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Ani k těmto závěrům nemá krajský soud výhrad.
66. Má tak po provedeném přezkumu za to, že žalovaný se dostatečně a přezkoumatelným způsobem zabýval všemi zákonnými důvody pro udělení některé z forem doplňkové ochrany, jakož i posouzením hledisek vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu, a proto opakuje, že se s jeho závěry a odůvodněním i této části rozhodnutí ztotožňuje a dovoluje si na ně znovu v podrobnostech odkázat.
67. Pro úplnost soud konstatuje, že žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 14b zákona o azylu, neboť netvrdil ani nebylo prokázáno, že by některému jeho rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana ve smyslu tohoto ustanovení.

68. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí. Dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný přihlédl k okolnostem daného případu (§ 2 odst. 4 správního řádu), žalovaný přihlédl ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo, zejména k informacím o zemi původu žalobce, a rovněž řádně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu), neporušil tedy ani zásadu volného hodnocení důkazů.
69. Žalobou napadené rozhodnutí tedy bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
70. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl, tohoto svého práva se však při jednání soudu výslovně vzdal.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 13. srpna 2019

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce